

რედაქცია: სოლოლაკზე, ზალის ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: ВТ Тифლისъ. Въ редакцію „Дროება“.

ზაფხულის ღირსი: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., ნახევარის თვისა — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

უსი განცხადებისა: ღირსი ასოებით ასოზე 1 კაპ. ჩვეულობრივს ციკროთი — 5 კაპ. წაბრით — 4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

სოციალ დემოკრატიის გაზეთი

ნახევარი წლის ხელის-მოწერა

„დროებაზე“

მიიღება რედაქციაში — ზალის (სადოვის) ქუჩაზე ბ. შადინოვის სახლში, № 33

შალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВТ Тифლისъ. Въ редакцію газ. „Дროება“.

უსი ნახევარ წლის გაზეთისა, ე. ი. 1 ივლისიდან წლის დამლევამდინ, გაგზავნილი — ხუთი მანეთი.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ლონდონი, 31 აგვისტოს. ავღანელების აჯანყების დროს ავღანის ემირს ეაკუბ-ხანს ინგლისელების მხარე ეჭირა; ს აჯანყება წინათვე განზრახული იყო. ინდოეთის ვიცე-კოროლს იმედი აქვს, რომ მალე დაიმორჩილებს აჯანყებულებსა; ჯერ იმას ახალი ჯარი არ მოუთხოვნია ინგლისიდან. ლენ. რობერტსს 6,500 კაციით მიდის პირ-და-პირ ძაბულში; ეს ჯარი სამად არის გაყოფილი: ერთის უფროსობა მინდობილი აქვს ლენ. მოსსის, მეორესი — მაკფერზინს და მესამესი ბეკერს. შუტარგარდნასა და ტელსს შუა 4,000 ინგლისის ჯარი დგას, ხეიბერის ხევიში — 6,600.

რანგუნში იწერებინ, რომ ინგლისის საელჩო წამოვიდა მანდალაიდან, რადგან ბირმანის კოროლის ემინოდათო.

სტამბოლი, 2 სექტემბერს. აღმოსავლეთ რუმელიაში, აიდოსში უკან დაბრუნებულ მაჰმადიანებსა და ბოლგარიელებს შუა შეტაკება მოხდა და სისხლი დაიღვარა; გასაშველებელად რუმელიის ჟანდარმები ჩაერივნენ. ბევრი მაჰმადიანები და აგრეთვე რამდენიმე ჟანდარმი მოკლულა.

(ოფიციალური ტელეგრაფი)

ახალ-ტეკეს ატრიალიდამ ლენ. ლამაკინიდან მოვიდა თფლისში 31 აგვისტოს შემდეგი ტელეგრაფი:

„მოწინავე ატრიალი 22-სა და 23-ს გადავიდა ძოპეტი-ღალის მთაზე. ბაშუმი, ბეურში და არჩმანში ხალხი ღარავინ აღარ იყო, ყველანი გაქცეულიყვნენ. ჩვენი მოწინავე ჯარები ამ ეჟად არჩმანში არიან დაბანაკებულნი. ამბობენ, რომ თურქმენები ბეოკ-ტეპეში გროვდებან და აქ აპირებენ ჩვენი ჯარების დახვედრასაო. ჩვენი ჯარები კარგათ არიან.

„ნ აგვისტოს ჩვენს ჯარსა და თურქმენებს შუა შეტაკება მოხდა. 11 აგვისტოს ჩვენ დავამარცხეთ მტერი და ათას ორასი აქლემი და 6,000 ცხვარი წავართვით.

საქართველო

საზურაღდემო შედარება

ღღევანდელ ჩვენი გაზეთის ნომერში ორი ყურადღების ღირსი ამბავი იბეჭდება: ერთი უფ. შო. მიქელაძის წერილი ქულაშის და ამის ახლო-მახლო სოფლებისადმი და მეორე შენიშვნა მუთაისში სომხურ შკოლის აშენებაზედ.

უფ. მიქელაძის წერილიდამ ჩვენ ეტყობულობთ, რომ თვითონ ეს და ზოგიერთი სხვები სამი-ოთხი თვეა, რაც ცდილობენ, რაც უქადაგებენ ხალხს, რომ ნორმალური ორ-კლასიანი შკოლისათვის სახლი ააშენებინონ სოფ ქულაშში; ცდილობენ დაითანხმონ ხალხი, რომ თითო კომლმა ათ-ათი შაური გამოიღონ ამ საქმისათვის სახლის აშენებისა და ერთი ორი ქცევა მიწის შკოლისათვის დათმობის გარდა, სხვა არაფერი ხარჯი არასოდეს არ მოუწდება ამ სოფლებსაო; ყველა სხვა ხარჯს, კანონით, მმართველობა ჰკისრულობსო.

ცდილობენ, მაგრამ ჯერ-ჯერობით არა გამოსულა-რა; პირველად, როცა საქმე აუხსნიათ, ყველანი დათანხმებულან; მაგრამ შემდეგ აღმოჩენილან ზოგიერთი ბოროტი, საქაგელი პირები, რომელთაც გაუფრცველებიათ სოფლებში ხმა, რომ არ დათანხმდეთ, განჩინებაზე არ მოაწეროთ ხელი, თორემ დაიღუპებით, სამუდამოთ ვერ მოიშორებთ გადასახადსაო და სხვ. და სხვ.

და ამ ნაირად ეს ამისთანა ცხადი, სასარგებლო და ჩინებული საქმე ჯერაც შეუსრულებელი რჩება და თუ არ დაუჩქარეს, ვინ იცის იქნება სულაც აღარ

ელირსონ ხსენებული სოფლები ამ შკოლას.

მიიღეთ მხედველობაში, რომ ქულაშში და მის ახლო-მახლო სოფლებში ოთხი ათასამდინ მცხოვრები არის თურმე, რომელშიაც ბევრი თავადი, აზნაური და შეძლებული გლეხები ურევინ! და ამათ გაუჭირდათ ერთხელ და სამუდამოთ ორი ქცევა მიწისა და ათი შაურის შეწირვა თავიანთ შეილებს გასანათლებელად!

მეორე შენიშვნადამ სჩანს, რომ მუთაისის სომხებს, სულ ას. ას-ოც მოსახლე ოჯახს განუზრახავთ თავიანთთვის ცალკე შკოლის გამართვა და ამ განზრახვის სსრულებში მოსაყვანად, ამ თავითვე ექვსი ათას მანეთზე მეტი მოუგროვებიათ და შკოლის შენობაც თითქმის სანახევროდ გათავებული არისო...

ძალიან სამწუხარო მაგალითს წარმოგვიდგენს ეს ორი ფაქტი. ღარწუხნებული ვართ, რომ ჩვენს ხალხსაც ასე კარგათ ესმის სწავლა-განათლებისა და მაშასადამე შკოლის საქმეობაც, როგორც სომხებს; ღარწუხნებული ვართ, რომ, თუ ას-ოც მოსახლე სომხმა შეიძლო ექვსასი თუმნის შოგნა და შეწირვა შკოლისათვის, ოთხი ათას ქართველსაც შეეძლო ორას-სამასი თუმნისა შეწირვა ამავე საგნისათვის.

მაშრა არის მიზეზი, რომ სომხები ახერხებენ ამ გარ საქმეებს და ჩვენ კი ასე გვიძნელდება? ჩვენის ჰაზრით, უმთავრესი მიზეზი ამისა, როგორც საზოგადოთ ყველა ჩვენი საზოგადო საქმეების დაბრკოლებისა, ის არის, რომ ჩვენში უფრო მომეტებულია საქმის დაუდევრობა, უფრო მომეტებულია ერთმანეთში შური და განხეთქილება; სომხებს კი უფრო კარგათ ესმის თავიანთი საზოგადო საქმეობა და უკეთ ახერხებენ ამ საზოგადო საქმეობისათვის ცოტადენი მაინც მსხვერპლის შეწირვას; ისინი ხედვენ, რომ სწავლა-განათლება ყოველი კაცისათვის ძალაა და რითაც შეიძლება ცდილობენ, შეიძინონ ეს ძალა; ამისათვის ისინი ჩვენზე უფრო ხშირად იეიწყებენ ერთმანეთის განხეთქილებასა და შურს.

ამიტომაც ისინი უფრო ახერხებენ და არიგებენ ყოველ ამგვარ საზოგადო საქმეს, ჩვენ კი, რაც უნდა საზოგადო სასარგებლო საქმე დავიწყოთ, იმ წასვე ერთი რომელიმე შურიანი, უგუნური

კაცი გამოჩნდება, რომლისთვისაც ეს საქმე კერძო, პირ-და-პირ სარგებლობას არ შეადგენს, ან რომელსაც ამ საქმის დაწყება პირველს არ მოუვიდა თავში, და ყოველ ღონისძიებას ხმარობს, რომ საქმე ჩაფუშოს, არც თვითონ ეხმარება და სხვებსაც ურჩევს ხელი არ მოუშაროთ.

მს არის ჩვენი უბედურება. სანამ ამ საძაგელ და მავნებელ ხასიათს არ მოვიშლით, მანამ უნდა ვიცოდეთ, სიკეთე არ დაგვეყრება, მანამ რიგიანად და მკვიდრად არც ერთი საზოგადო საქმე არ გარიგდება ჩვენში.

შველა, ვისაც ჩვენი საწყალი ქვეყნის სიკეთე ჰსურს, უნდა ნატრობდეს, რომ ეს დრო, დრო საზოგადო საქმის უანგაროთ სამსახურისა და კერძო ინტერესებისა და განხეთქილების დაფიწყებისა, მალე დამდგარიყოს ჩვენში.

დღიური

ამ უკანასკნელ დროს როგორღაც ერთობ ხშირად ისმის ჩვენს ქალაქში ავაზაკობაზე და კაცის-კვლახზე. ამას წინათ ნათელულის გზის მახლობლად, მტკვრის პირად, ნახეს ერთი თავ მოჭრილი, პერანგის-ამარა კაცი, რომელიც ავაზაკებს, როგორც ეტყობოდა, ბევრი წვალების შემდეგ სხვაგან სადღაც მოეკლათ და შემდეგ აქ მოეტანათ. ღღესაც არ იციან—ვინ არის ეს საბრალო.

ბუშინწინ საღამოს შუა-ბაზარში ორმა თუ სამმა ვიღამაც მოჰკლეს ვაჭრის წოვიანოვის პრიკასნიკი და მკვლელები ამბობენ დაუჭირავეთ. საძაგელ მიზეზს ამბობენ ამ მკვლელობისას.

მართი ვიღაც მიკიტანიც ამ შაბათს ღამე მოჰკლეს. ამბობენ, რომ ორი ასანაგი ყოფილან, თითო დახლიდამ თუთხმეტი თუმანი რგებია და ერთს იმათგანს გზაზე დახვედრიან ავაზაკები, მოუკლავთ, ეს ფული და ვერცხლის ქამარი წაუღიათ და წასულან.

ამას გარდა რამდენიმე სხვა ავაზაკობისა და დაჭრის ამბავი გავიგონეთ ამ უკანასკნელ ხანებში. ამბობენ; სხვათა შორის, რომ ერთი რაღაც მაშინა აქვთ ავაზაკებსაო, მიუახლოვდება თუ არა თავის მსხვერპლს, ამ მაშინის მანჭვალზე ხელს დააჭერს; რაღაც დიდი დანა გამოვარდება, ეცემა კაცს და სულ გადმოუბრუნებს შიგნეულობასაო. როგორც გვითხრეს, ერთი ამისთანა მაშინა პოლიციას წაურთმევია იმ ავაზაკებისათვის, რომელნიც მუშტაიდის ბაღის იქით ღუქანში ქეიფობდნენო.

პეტერბურდის გაზეთებიდან ეტყობულაობთ, რომ სენატს დაურღვევია მთ. სამოსამართლო პალატის გამამართლებელი განჩინება გაზეთის „მზხორის“ რედაქტორის უფ. ნ. ნიკოლაძისა და გარდაუწყვეტია, რომ ეს საქმე გარდაეცეს ხელ-ახლად განსახილველად ამავე

მთილისის სამოსამართლო პალატის მეორე განყოფილებას.

* * * დროებითი რეესსორი მთილისის ქართულს ტრუპისა უფ. პ. შიფანი აცხადებს მთილისის რუსულ გაზეთებში (გვიკვირს—რატომ უფ. ქართული ტრუპის რეესსორმა საჭიროდ არ დაინახა, რომ რომელსამე ქართულ გამოცემაში გამოეცხადებინა ეს), რომ ქართულმა ტრუპამ, როცა მოგზაურობის დროს სხვა-და-სხვა საქართველოს ქალაქებში წარმოდგენებს ძმართავდა, შეპოსავლიდამ შემდეგი ფულები შესწირა: ბათუმის საქალბო შკოლისათვის—50 მან, შოთის საქალაქო სასწავლებლისათვის—74 მან., ახალციხის უფასო საქალბო შკოლისათვის—71 მან., აბასტუმანის ღარიბთა სახლის ასაშენებლად—57 მან. და 70 კაპ.,—სულ 252 მან. 70 კაპ.

* * * მუთაისილამ გვეწერენ, რომ იქ შენდება ამ ქამად დიდი სამ-ეტაჟიანი სახლი სომხის შკოლისათვის. ამ სახლის აშენება უთავებია იქაურსომხის მღვდელს ტერ-ღავით იარალიანცს, რომელიც ძლიერ ენერგიულად და თავიანად ირჯება თურმე ამ საქმეში. ამის შემწეობით, მარტო მუთაისის სომხებში ექვსი ათას მანეთზე მეტი მოგროვილა; შკოლას, როგორც ამბობენ, ოცო, ოცო-და-ხუთი ათას მანეთამდინ მოუწდება, და მამა ტერ-ღავითს იმედი აქვს თუ რამე, რომ დანარჩენ საჭირო ფულს ამ შკოლის ასაშენებლად მთილისისა და სხვა ქალაქების სომხებში მოაგროვებს.

ნამდვილად ქების ღირსნი არიან ის ასზე ცოტა მეტი მუთაისში მცხოვრები სომხები, რომელთაც ასე გულ-უხვათ მიუციათ საშუალება ამ კეთილი საქმის შესასრულებლად.

წმირილი კულაშის, ჭაბანის, ცხენაშის და ღანიჩას საზოგადო. მ. ბაბისადმი.

შემდეგ უკანასკნელი ომისა მმართველობა მონღოლითა შეამციროს ხანელ-მწიფო ხარჯი, რადგანაც ომმა ბევრი ვალი დაგვადო. მაგრაც რაც შეეხება ხალხის განმანათლებელ საგნებს იმას უმატებს და არა აკლებს ხარჯს, ამისთვის რომ ხანელმწიფოს კეთილ-დღეობა იმაზედ არის დამოკიდებული, თუ როდენათ განათლებული, ტვინით გავარჯიშებული და ზნეობით გაუმჯობესებული არიან მისი ქვეშევრდომნი.

ამისგამო მმართველობა რაც კი შეიძლება ამრავლებს სასწავლებლების რიცხვს. სხვათა შორის ამ წელში გადაწყვიტა მან, რომ ყოველ გუბერნიასში სამი ნორმალური სასწავლებელი გაიხსნას, გარდა სასოფლო შკოლებისა, რომელნიც არ აკმაყოფილებენ ხალხის მოთხოვნილებას.

მმართველობამ თავის-თავზე იღვა მასწავლებლების (უჩიტლების) ჯამაგირი, აგრეთვე სხვა საჭირო ხარჯი; მხოლოდ

სახლი კი უნდა ააშენოს იმ ადგილის საზოგადოებამ, საცა დაარსდა ამგვარი ნორმალური შკოლა.

შავიტყე თუ არა ეს განსაკუთრებული მე მივიტევ ძულაშის და ამის მახლობელ სოფლების საზოგადოებებთან და ურჩიე, ეთხოვნათ მათ, რომ ერთი ნორმალური სასწავლებელი ძულაშა ან სადმე მახლობლათ დაარსებულყო.

თავდა-აზნაურობა, აგრეთვე გლეხობაც დიდის კმაყოფილებით დაეთანხმნენ ჩემს რჩევას: აღმოიჩინეს ღებუტატები რომელთაც ამ საგნის შესახებ უნდა ეშუამდგომლებიათ უფ. მუთაისის ღებურნიის სახალხო შკოლების დირექტორ მარსოვთან. თუმცა ჩვენს წინეთ სხვა-და-სხვა სოფლებს განუცხადებია სურვილი და ვადაწყვეტილი იყო კიდევ, რომ სვირში ან სადმე ზემო მხარეში უნდა დაარსებულყო ეს სასწავლებელი, მაგრამ უფ. მარსოვმა გვცა პატივი და შეარულა ჩვენი სურვილი.

შემდგომ ამისა უნდა შეგვედგინა ჩვენ სოფლის განჩინება (приговор), რომელშიაც უნდა გამოგვეცხადებინა, რომ ჩვენ ვიპოვიით ადგილს და ჩვენის ხარჯით აღვაშენებთ სახლს შკოლისათვის მს იყო ჩვენი პირველი და უკანასკნელი ვალი; მეტი ჩვენ არაფერი არ გვეკითხებოდა. სახლს მოუწდება სამი ათას მანეთამდინ; ამის ნახევარს შემოიტანს თავდა-აზნაურობა; დანარჩენიდან თვითო კომოლ გლეხს შეჰხვდება ბევრი რო ვსთქვათ, ათი შაური. (ზემოხსენებულ სოფლებში ოთხი ათას მოსახლე გლეხებამდინ არის). მს მესამე თვე მიდის, რაც ამ საგანზე გვექონდა ღაპარაკი თითქმის ყოველ კვირა ღღეს. რასაკვირველია, რომ ამ უბრალო საქმის თაობაზე ვერ შეთანხმით და აფუტებთ საქმეს!

რამდენჯერმე მომიხსენებია თქვენთვის რომ გარდა სახლის აშენებისა და ორი გვევა მიწის მიცემისა შემდეგში თქვენ არაფერზე არ შეგაწუხებენ.

იმედია, ეხლა მანც დამიჯერებთ, რადგან საქვეყნოთ, გაზეთში, ვიმეორებ იმას რაც პირადათ ბევრჯელ მომიხსენებია.

ზოგ ბილწ და მავნებელ პირებ ვეუფონებია ხალხი, განჩინებაზე ხელ არ მოაწეროთო, გადასახადი მოგემატებათ, დაილუბებითო და სხვ. მართი მიზანონ რა სასყიდლისათვის მოეკიდებდი ამ საქმეს ხელს, თუ დამლუბველი იყოს? ნუ თუ გლეხები ჰფიქრობენ, რომ მე მათ ღალატს ვისურვებ ან კენძოთ მე რამე სარგებლობას მოველი აქედამ?

მთელ ქვემო იმერეთში ერთი რიგიანი სასწავლებელი არ არი, და სასირცხო იქნება ეს თითქმის გაკეთებული საქმე რომ ჩაიფუშოს. სამსახურის ვალდებულება არ მაძლევს ნებას დავბოჭოლა ჩემი განზრახვა; ამისათვის, სრულიად დარწმუნებული ვარ, თავადნი დიმიტრი პრილის ძე, მელქისედექ ძობტას ძე და ალექსი მურზაყანის ძე მიქელაძეები, რომელნიც აქამდი მონღო-მილნი იყვნენ, შემდეგშიაც ითავებენ და დააჯერებენ როგორც გლეხობას, ისე

განცხადებანი

საქმავილო ბალი

ელემენტარული შკოლა.

სოლოლაკზედ, ველიამინოვის ქუჩაზედ, თ. ამატუნის სახლებში მიღება და ეკსპანენები მოსწავლე ქალ-ვაჟთა დაიყება 20 აგვისტოს; სწავლა დაიწყება 3 სექტემბერს 1879 წ.

საქმავილო ბალში მიიღებიან ბავშვები ორივე სქესისა, რომელნიც წლოვანებით 4-დამ 7 წლისანი იქნებიან, შკოლაში კი—7 წლიდამ 14 წლამდე.

ამ შკოლაში კურსის შესრულების შემდეგ შეუძლიანთ შევიდნენ ყველა სასწავლებლების 1, და 2 კლასებში!

(6—6)

ქართული წარის სასწავლო

დედანი

(პროპისი) სურათებით

შედ. ან. ჯუღელიანსაგან გამოვიდა და ისეიღება შემდეგ ადგილებში:

თბილისს: ჩარკვიანის, მართანოვის და ბრიქტროვის წიგნის მაღაზიებში, ქუთაისს: სასულიერო სასწავლებელში და ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში,

სამეგრელოში: სასულიერო სასწავლებელში დ. სუჯუნას მთაფურიძის ლუქანში და აბაშიში უფ. ანტ. ბეკელიასთან შკოლაში,

მზურგეთს: სასულიერო სასწავლებელში,

ხონში: უფ. ჰალაგანიძისთან, ბორს: სასულიერო სასწავლებელში,

თელავს: სასულიერო სასწავლებელში და ხირსელოვის წიგნის მაღაზიაში,

სიღნაღს: უფ. კ. ბალაშვილთან. შასი ერთის ეგზემპლარიისა აბაში.

თფილისის ქალაქის უპრავა სთხოვს ყველას, ვისაც ტრაქტირები და საზოგადოთ სასმელების ღუქნები და დასადგომი სახლები აქვსთ ქ. თფილისში, რათა 5 და 6 ენკენისთვის, დილის 10 საათზედ მივიდნენ ქალაქის საბჭოს ხალაში დეპუტატების ამოსარჩევლად თანხმად 22 და შენიშვნის 59 სტ. პოლოქ. ტრაქტ. და ღუქნების, ტრაქტირებისა და საზოგადოთ დასადგომი ადგილების მქონე პირთაგან შემდეგი ოთხი წლისთვის აქციონის რასკლადკისთვის.

(3—3)

თავად აზნაურებს და ააშენებინებენ სახლს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ამ ნორმ.ლოური შკოლის განხრის ნება მიეცემა რომელიმე სხვა სოფელს და თქვენ კი დარჩებით რიყენე.

მა არის ჩემი მეგობრული რჩევა. დავშთები თქვენთვის კეთილის მსურველი.

მლადიმერ მიქელძე.

თფილისი, 2 ენკენისთვის.

მწერლობა

წარის სასწავლო დედანი, შედგენილი ანთიმოზ ჯუღელიანსაგან. თფილისი, 1879 წ. ლიტოგრაფია ბ. დემუროვისა და ა. ლაისისა.

ჩვენ მივიღეთ ამ დღეებში უფ. ანთიმოზ ჯუღელიანსაგან შედგენილი ქართული „წერის სასწავლო დედანი“, რომელიც უფ. დემუროვის ლიტოგრაფიაში არის დაბეჭდილი.

მართის თვალის გადავლებით, ეს „დედანი“ ლამაზად არის დაწერილი, ლიტოგრაფიაც ურიგო არ არის და თვითონ სისტემაც ცოტათ თუ ბევრად აკმაყოფილებს ამ დროინდელ პედაგოგიურ მოთხოვნებებს. შემდგენელს მიუღია მხედველობაში ის ელემენტალური კანონი პედაგოგიისა, რომ ყმაწვილმა წინაპირველად საწერი ასოების ნაწილების (ელემენტების) წერა ანუ ხაზვა უნდა ისწავლოს და მერე თვითონ ასოებისა; მიუღია მხედველობაში, ისიც რომ ჯერ რამდენიმე უფრო ადვილად საწერი ასოების წერა უნდა ისწავლოს და შემდეგ უფრო ძნელი და რთულისა და ამ ნაირად ბოლოს შეადგინოს თვით სიტყვებიც; დედანში გამოხატულია ამას გარდა სხვა და სხვა სურათები, რომლის სახელები უნდა დასწეროს მოსწავლემ და სხვანი.

მაგრამ ყველა ამ ღირსებასთან დედანს აქვს რამდენიმე წერილი და სხვილი ნაკლულევაანებაც, რომლის გასწორება ჩვენის პაზრით ურიგო არ იქნება შემდეგ გამოცემაში.

მართის თვალის გადავლებით ჩვენ, შემდეგი ნაკლულევაანება შევნიშნეთ.

ქართული ასოების შემდგენელი ნაწილები ანუ ელემენტები ერთობ ცოტა არის მოყვანილი; დახაზულია მოხლოდ სწორი და მოკუჭებული ჯოხები, მთვარე, სათვალე, ნამგალი და სხვ. მანსაკუთრებული ხასიათი ქართულის ანბანისა (ალფაბეტისა) არის სიმრავლე; თითქმის ყველა ქართულ ასოში ერევა ან სრული რგოლი, ან ნახევარი. დედანში კი, ელემენტებში, არც რგოლია მოყვანილი, არც ნახევარ რგოლი და არც სხვა ისეთი ელემენტები, რომლის ხაზვა უჭველად ეჭირება ყმაწვილს წერის სწავლის დაწყების დროს. მაგი-

რად ზოგი ისეთი რამეებია დახაზული (მესამე გვერდზე), რომლის გამოხატვა მოსწავლეს არ შეიძლიან და საჭიროც არ იყო: მაგალითად, მთვარე კ ა ც ი ს ა ხ ი თ, ჯაჭვი, დოქი და ისარი.

მეორე ნაკლულევაანება თვითონ ასოების წერის სისტემას შეეხება. ჩვენ თვითონაც დიდ ნაკლულევაანებად მიგვიჩნია ქართულის ალფაბეტისა, რომ ზოგიერთ ქართულ ასოებს, მაგ. ს, მ, ქ, უ, ფ, და სხვებს, ზემოთა და ქვევით ერთობ გრძელი და დიდი ნაწილები აქვსთ აშვერილ-დაშვერილი და ამის გამო ქართულის ასოებით თავის დღეში არ მოხერხდება ისე მცირე ადგილზე იმდენის დაბეჭდილის დატევა, როგორც ევროპიულ ალფაბეტების საშუალებით.

ამას ეჩივით, მაგრამ უფ. ჯუღელს არ მიუქცევია ყურადღება ამ ჩვენი ალფაბეტის ნაკლულევაანებაზედ და ეს აშვერილ-დაშვერილი ნაწილები ქართულის ასოებისა კიდევ უფრო გაუგრძელებია. ბადაშალოე უკანასკნელი (15) გვ. დედანისა და ნახეთ, შეადარეთ ასოები: ს, ხ, ჯ, მ, რ და მ, ნ, პ, ფ და სხვ. ნახავთ, პირველებს ზეცამდინ აუწევიათ თავი; მეხუთე გვერდზე ცხადათ სჩანს, რომ ს-ს და ხ-ს მაგ. ნაწილები ერთობად უფრო მაღალი აქვს, ვინემ მუცელი. მეორეებს, ე. ი. მ-ს და ნ-ს კი მხოლოდ ერთი სამად! ჩვეულებრივად ეს ნაწილები ქართულს წერაში ერთი სამად უფრო ადის ანუ ჩადის და ჩვენ ამასაც ვნაღვლობთ. ცდილობენ, იქნება შეადგინონ იმისთანა შრიჭტი, რომ ქვევით ჩაწეული და ზევით აწეული ნაწილები ერთი-ორად, და არა მეტად, უფრო მეტი იყვენთ თვითონ თავის მუცელზედ და უფ. ჯუღელი კი ამასაც არ სჯერდება, კიდევ უმატებს, კიდევ უფრო აწოწილად ხდის ჩვენს ასოებს...

ძალიან კარგი იქნებოდა, რომ რვეულში ყოფილიყო მოყვანილი აგრეთვე სხვა და სხვა ძველი მრგვალი, ნაბეჭდი ხელი, როგორც მაგალითად მენეტის (ველხვილის) შრიჭტი, აკადემიისა, მელიქოვის და სხვ. მს საჭირო იყო შესადარებლად.

მაგრამ ამაზე უფრო აუცილებლად საჭირო იყო, რომ შემდგენელს მხედრული, ხელ-ნაწერის მინუშები მოეყვანა დედანში. თუ საწერი რვეული წერის სასწავლად უნდა იყოს შედგენილი, პირველი საჭიროება ამ გვარის რვეულისა ის არის, რომ მხედრულის გაკრული ხელის მინუშები ყველაზე უფრო მრავლად იყვეს მოყვანილი.

თუმცა ეს ნაკლულევაანებანი აქვს ამ ახლად გამოცემულ უფ. ჯუღელის დედანს, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში ის ძვირფასი შეძინება არის ჩვენი ღარიბი პედაგოგიური ლიტერატურისათვის და, უჭველია, რომ იმის გამოცემას დიდის მადლობითა და სარგებლობით მიიღებენ ჩვენი მოსწავლე თაობის მასწავლებლები.

შასიც დედანისა—ერთი აბაზი—სრულიად ძვირი არ არის.

ვლადიმეროზა ანგარიშთა ქუთაისის აზნაურობის სააღრიტ-გაგულო ბანკისა

1 ილისს 1879 წლისა.

აბთივი.

პასნივი

ნომერი	აბთივი	პასნივი	მანეთი	კაპ.	ნომერი	აბთივი	პასნივი	მანეთი	კაპ.
1	ზრდელ-ვადიანნი სესნი, გაცემულნი:		415,900	—	1	ძირის თავნი		416,075	59
	ა) სოფლის მამულებზე		229,600	—	2	სათადარიგო თანხა		5,540	15
	ბ) ქალაქის		161,360	—	3	თანხა საზოგადო საჭიროების დასაკ- მაყოფილებლად		51,957	39
2	მოკლე-ვადიანნი სესნი		27,979	96	4	ბირაოს ფურცელნი, რომელნიც მსვლელობაში არიან:			
3	მადან-გადაცილებული შემოსატანი		552	—		ა) 4 ¹ / ₂ წლიანი.		415,900	—
4	შუკუ-დასაბრუნებელი ხარჯები		676	87		ბ) 18 ¹ / ₂ „		229,600	—
5	მიმდინარე ანგარიშები:				5	თანხა, მოსასპობი სესხთა:			
	ა) სახელმწიფო ბანკის თბილისის განყოფილებაში.		170	28		ა) 4 ³ / ₄ წლიანთა 1,186 მ. 24 კ.		5,231	05
	ბ) თბილისის საურთიერთო ნდო- ბის საზოგადოებაში		135,878	14		ბ) 18 ¹ / ₂ „ . . . 4,044 „ 81 „			
	ბ) სავაჭრო ბანკში		24,215	60	6	სარგებლის თანხა:			
7	საწევრო ფული თბილისის საურთიერ- თო ნდობის საზოგადოებაში		30	—		ა) 4 ³ / ₄ წლისა . 12,520 მ. 20 კ.		19,413	77
8	სარგებლიანი ქალაქები, ბანკის სა- საკუთრონი:					ბ) 18 ¹ / ₂ „ . . . 6,893 „ 47 .			
	ა) სახელმწიფო სარგებლიანი ქა- ლალდები, მიმდინარე სახელმწიფო ბან- კის თბილისის განყოფილებაში (40,000)		36,800	—	7	მოკლე-ვადიანთა სესხთა სარგებელი.		8,044	09
	ბ) სახელმწიფო და სხვა გვარი სარ- გებლიანი ქალაქები (67,250)		60,475	50	8	შოველ-წლიური შემოსატანი.		9,976	50
9	ბირაოს ფურცელნი, მომდინარე სა- კომისიოდ		64,872	99	9	მრთ-დროებითი შემოსატანი . . .		2,108	08
	ხარჯები ბანკისა:				10	ჯარიმა		571	96
	ა) მასავალი მმართველობაზე		11,152	94	11	სხვა-და-სხვა გვარი სარგებელი . . .		1,464	52
	ბ) მორთულობა — გაწეობაზე		3,890	72	12	ზადსაცემი ფული		8,367	33
12	ბირაოს ფურცელნი, მოსასპობლად წარმოდგენილნი		4,500	—	13	ბირაოს ფურცელნი, ტირაჟში გამო- სულნი და საზღვეულნი		7,200	—
13	სხვა-და-სხვა დებიტორები		18,011	22	14	ბირაოს ფურცელთა კუპონები, საზ- ღვეულნი		1,9209	—
14	კომისია და კურთაჟი		129	22	15	მადან-გარედ მოსპობილნი სესხნი გი- რაოს ფურცლებით		4,500	—
15	ქასა: ნაღდი ფულები		10,966	85	16	სხვა-და-სხვა კრედიტორები		2,290	09
	„ ბირაოს ფურცლებად და სხვა- გვარ % ქალაქებად 87.750.				17	ღერბის ქალაქდის გადასახადი . . .		25	60
16	ბანკის აგენტები		493	33					
			1,207,475	62				1,207,475	6

რ. ზ. ა.	დ. ლ.	ს. ლ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მან. კაპ.	მაზანდა	მან. კაპ.	თფილისის სამკურნალო.
თფილისი . . .	9 21	5 18	8	კაპ. მ. კაპ.	მ. ცი სიტყვა თფილისიდან		თფილისი 9 აგვისტ.		მრეწ. მ. ი., წინ. მძღვაროვ. სახლი.
მცხეთა . . .	10 11	6 27	85	44	ქაქასისი აქეთა მხრის ყველა		შქვ. თფ. ბანჯისა ფუთ.	2 40	დღე დილის 8 საათიდან 10-დინ.
ზორი . . .	11 58	9 43	3	1 53	ქალაქებში	50	შქვ. წითელი	1 70	მ. რ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. : ლისიცივი და
ხაშური . . .	1 29	11 57	4 73	2 42	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს,	2	მერა ფუთი	1 35	ბარ. ლევიჩი — შინაგ. ავამთყოფობის.
სურამი . . .	1 44		4 90	2 61	პეტერბურგს, მარშავს	2	ბაზა მრეწვისა, ფუთი	8 40	ს. ა. მ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. : მერმიშვილი შინაგ.
შვილია . . .	5 49		7 21	3 69	მსხალეაში, შვეიცარიაში	3	— ამერიკისა, ფ. თ. ს.	9 30	ავამთყოფ.; რეიხი — თფილის, შურაგ-
რიონი . . .	6 57		8 44	4 31	იტალიაში და საფრანგეთში	3 50	ბაქტალი ბაზა ფუთი	10 60	ლევი — ვენეროლის, და კანისა; ბა-
სამტრედია . .	5 1		9 66	4 93	ინგლისში	3 75	მატყელი თუშური ფუთი	8 50	ბოი — გულისა და შინაგ.
ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47	ფოკტა		— ტრაქამისა ფუთი	4 20	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. : ლისიცივი — ში-
ფოთი . . .	9 50		12 24	6 26	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გა- რეთ, ქუთაისს, რუსეთს — კოველ		პბრეშუმ ნუხური სტ.	2 10	ნაგ, ასტუა-ცატუროვი — ქალისა და
ფოთი . . .	9 3				დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და		ქონი ფუთი	6 20	ბავშვების ავამთყოფ.
ახალ-სენაკი.	10 14		1 53	7 8	ხუთშ. მ. შურ. — პარასკ. და ორშ. და		ქონის სანთელი ფუთი	7 50	ხ. თ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. : მერმიშვილი — ში-
სამტრედია . .	11 5		2 61	1 33	ხეთს — სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაი-		სტეპარინის სანთელი ფ.	11 80	ნაგ. ავამთყოფ. და შურაგლევი — კანის
რიონი . . .	12 13		3 84	1 97	სიდან: თფილისისა და ფოთისაკენ		ხორცი ძროხისა . ლიტრა		და ვენეროლის.
შვილია . . .	1 18	ლაშქ.	5 3	2 56	ყოველ დღე კვირას გარდა. მ. შურ-		— ცხვრისა, ლიტრა		პარასკევესი კენებიან: ლისი-
სურამი . . .	5 12		1 10	7 34	გეთს — ორშ. და პარასკ.		სპირტი ვერო	4 50	ცივი, შინაგ.; ასტუა-ცატუროვი — ვე-
ხაშური . . .	5 39		1 37	7 51	ვიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ.	შაქარი ბროც. ფუთ	7 10	ნერ. და კანის; ბაბავეი — გულისა და
ზორი . . .	7 5		4 8	9 24	და სამზღვარ გარეთ.		— ფხვნილი ფუთი	5 70	შინაგ. ავამთყოფ.
მცხეთა . . .	8 50		6 59	11 39	ლა წიგნის		ქავა რგვალი გრვ.	6 5	შ. ა. ბ. ა. თ. ს. : მერმიშვილი, შინაგ.; შურ-
თფილისი . .	9 31		7 6	12 24	დაბ. ქალის (სამი მიხხადი)	7	შეთი ქუჩუთისა ფუთი	15 80	ავლ. ვი. — ვენერ. და კანის რეიხი —
							თამბ. ქო საშუალო ფთ.	6 80	თფილის.

Дозволено цензурою. Тифлис, 4 Сентября 1879 г. Типография Меликова. ბანკმც. ს. მელნიშვილი. რედ. ს. მისნი.